

**Szkoła Podstawowa Nr 15
im. Armii Krajowej w Elblągu**

SANDARDY OCHONY MAŁOLETNICH

**wersja dla małych
(skrótowa)**

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich	5
III.	Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnich	6
IV.	Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	7
V.	Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych Dzieci	8
VI.	Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy – procedury interwencyjne w szkole	9
VII.	Ważne telefony i adresy	13

I. WPROWADZENIE

Dokument ten reguluje procedury ochrony Dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje w określony procedurami sposób postępowania. Wewnętrzne procedury regulujące ochronę Dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w szkole dokumentami oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.).

Ilekróć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- a) krzywdzeniu Dziecka należy rozumieć – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny Dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie Dzieci to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa Dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia Dziecka:
  - przemoc psychiczna - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
  - przemoc fizyczna - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu Dziecka, itd.
  - przemoc seksualna - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności Dziecka, dotyk bez zgody, itd.

- przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.
  - zaniedbanie - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z Dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób Dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
  - alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie Dziecka od drugiego Rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących Dziecka, wymazywanie drugiego Rodzica z życia Dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie Dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
  - cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- b) przemoc domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- c) Pracownika szkoły – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych;
- d) Dziecku – osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców i ucząca się w szkole;

- e) Zespołu ds. Polityki Ochrony Dzieci to Zespół powołany przez Dyrektora Szkoły w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka. W skład zespołu wchodzi: pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, Rzecznik Praw Ucznia oraz przedstawiciele wychowawców klas lub inne niezbędne dla sprawy osoby.

II. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM – ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH

Zachowania niedozwolone w komunikacji z małoletnimi:

- a) pracownikowi szkoły nie wolno poniżać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka;
- b) pracownikowi szkoły nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- c) pracownikowi szkoły nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- d) pracownikowi szkoły nie wolno używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych;
- e) pracownikowi szkoły nie wolno naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych;
- f) pracownikowi szkoły nie wolno faworyzować dziecka w klasie, tak, że inne dzieci czują się wykluczone;
- g) pracownik szkoły zobowiązany jest szanować prawa dziecka do wyrażania swojej odrębności w każdej sferze;
- h) pracownik szkoły zobowiązany jest szanować prawa dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.

Przemoc fizyczna

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełniać zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego

kontakty fizyczne, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego.

Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi:

- a) pracownikowi szkoły nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka;
- b) pracownikowi szkoły nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
- c) pracownikowi szkoły nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne;
- d) podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie pracownika z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy:

- a) co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych;
- b) pracownikowi szkoły nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy;
- c) jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, dziennik elektroniczny).

III. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI DZIECKO – DZIECKO. ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE MAŁOLETNIACH

ZACHOWANIE POŻĄDANE

- 1. **Szanuj innych:** każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od różnic w wyglądzie, pochodzeniu czy zainteresowaniach. Promuj akceptację różnorodności.
- 2. **Rozmawiaj z szacunkiem:** Rozmawiaj z szacunkiem i uprzednio słuchaj innych przed wypowiedzeniem swojego zdania. Słowa mogą mieć wpływ na uczucia innych.
- 3. **Rozwiązywanie konfliktów:** Konflikty są naturalną częścią życia i można je rozwiązać bez używania przemocy. Nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów jest kluczowa.
- 4. **Współpraca:** Wspieraj zachęcanie do współpracy z innymi uczniami. Wspólne projekty i zabawy uczą współpracy, empatii i budowania relacji.
- 5. **Przyjaźń i wsparcie:** Spróbuj budować przyjaźnie. Wspieraj swoich przyjaciół w trudnych chwilach.

6. **Nie toleruj znęcania się:** Znęcanie się nad innymi jest niedopuszczalne i może mieć poważne konsekwencje. Zachęcaj do zgłaszania przypadków znęcania się w szkole.
7. **Ogranicz wpływ negatywnych treści:** Nie wszystko, co jest dostępne w mediach społecznościowych jest realne ani wartościowe.
8. **Wspieraj zdrowe granice:** Ustalaj zdrowe granice w relacjach, mówiąc „nie” w odpowiednich sytuacjach i szanując prywatność innych.
9. **Wspieraj pomoc dla ofiar:** Jeśli zobaczysz lub usłyszysz o przemoc, znęcaniu się lub dyskryminacji wobec innych uczniów, zgłosić to odpowiedniej osobie dorosłej w szkole.
10. **Buduj zaufanie:** Twórz otoczenie, w którym uczniowie czują się bezpieczne, by dzielić się swoimi uczuciami i obawami.

ZACHOWANIA NIEPOŻĄDANE

1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy.
2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej.
4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyrażonej zgody.
5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.
8. Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.

Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub pedagoga.

IV. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET

Urządzenia elektroniczne należy używać zgodnie z ogólnie przyjętymi regulaminami dotyczącymi korzystania z nich. Należy pamiętać, że:

- a) Należy szanować prywatność innych – nieodpuszczalne jest nagrywanie, fotografowanie czy udostępnianie informacji bez zgody zainteresowanych.
- b) Użytkownicy są odpowiedzialni za swoje działania online. Należy unikać publikowania, udostępniania lub rozpowszechniania nieodpowiednich treści.
- c) Należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa online. Nie należy udostępniać prywatnych danych, hasła oraz innych informacji.
- d) Zakazuje się dostępu, publikowania i rozpowszechniania treści pornograficznych, nielegalnych, obraźliwych, dyskryminujących lub w inny sposób naruszających zasady etyki i prawa.
- e) Zakazuje się wszelkich form cyberprzemocy, takich jak zastraszanie, szkalowanie czy atakowanie innych uczniów online.
- f) Szkoła zastrzega sobie prawo do monitorowania aktywności online uczniów w celu zapewnienia bezpieczeństwa i przestrzegania zasad.

Zadania pracownika Szkoły w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze w sali informatycznej:

- a) W przypadku „przyłapania” Dziecka na wyszukiwaniu, przeglądaniu niebezpiecznych treści nauczyciel, który sprawuje opiekę nad Uczniem zawiadamia pedagoga szkolnego lub psychologa o zaistniałej sytuacji.
- b) Jeżeli, wyznaczony pracownik Szkoły podczas dokonywanych przeglądów komputerów użytkowanych przez Uczniów, trafi na niebezpieczne treści, zobowiązany jest ustalić, kto w tym czasie korzystał z komputera w czasie ich wyszukiwania lub trafienia na niebezpieczne treści. Informację o Dziecku, które korzystało z komputera w czasie wyszukiwania lub trafienia na niebezpieczne treści, wyznaczony pracownik przekazuje pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.
- c) Pedagog/psycholog przeprowadza z Dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Pedagog/psycholog przeprowadza również rozmowę z rodzicami Dzieci.
- d) Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że Dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w niniejszych procedurach.

V. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI

Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Armii Krajowej w Elblągu zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych Dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szkoła, uznając prawo Dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku Dziecka.

- a) Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki Dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku Dzieci – przez ich rodziców.
- b) Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki Dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych Dzieci wyrażą na to zgodę.
- c) Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku Dziecka.

VI. ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY - PROCEDURY INTERWENCYJNE W SZKOLE

PROCEDURA INTERWENCYJNA – ZNECĄNIE SIĘ, PRZEMOC FIZYCZNA, SŁOWNNA, PSYCHICZNA STOSOWANA WOBEC MAŁOLETNIEGO

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
2. Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.
3. Szkoła, bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.
4. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień ich sprawcy / sprawców przemocy, wychowawca podejmie stosowne działania.
5. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje.
6. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego – poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym/ pedagogiem specjalnym/ psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

7. Pedagog szkolny / pedagog specjalny/ psycholog może Ci udzielić pomocy i wsparcia oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać Ci może systematycznie, dopóki będzie ona potrzebna.
8. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.
9. W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły lub rodzice zgłaszają sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – CELOWE NISZCZENIE

LUB KRADZIEŻ RZECZY MAŁOLETNIEGO

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi - przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
3. O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć pedagogowi szkolnemu/ pedagogowi specjalnemu/ psychologowi, który zgodnie z Twoimi potrzebami, udzieli Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub zaproponuje inną formę pomocy.
4. Wychowawca informuje rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.
6. Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, szkoła informuje o tym jego rodziców; wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.
7. Szkoła stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami – do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.
8. Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, szkoła poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaże rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – PRZEMOC DOMOWA STOSOWANA

WOBEC MAŁOLETNIEGO

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji. Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami, w celu zweryfikowania podejrzeń.
2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.
3. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia). Pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.
4. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem/psychologiem szkolnym. Udzieli Ci on wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.
5. W razie konieczności pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
6. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, dyrektor/ pedagog powiadamia policję lub prokuraturę.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych. Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – NIERÓWNE TRAKTOWANIE – DYSKRYMINACJA MAŁOLETNIEGO

1. Porozmawiaj z nauczycielem, któremu ufasz lub wychowawcą - opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś takiego traktowania. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.
2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.
3. Zasięgnij porady szkolnego pedagoga/ psychologa – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog / psycholog szkolny zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy i wsparcia.
4. Wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora szkoły.
5. Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.
6. Szkoła po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu podejmie niezbędne czynności dyscyplinujące sprawcę. Poinformuje o nich rodziców sprawcy.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – CYBERPRZEMOC, NAWIAZYWANIE PRZEZ MAŁOLETNIEGO
NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE, WYKORZYSTANIA WIZERUNKU, NARUSZENIA
PRYWATNOŚCI W SIECI

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
3. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
4. Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.
5. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.
6. Wychowawca wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.
7. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania wyjaśniające, jeśli przekracza one możliwości szkoły, wówczas szkoła zwróci się o pomoc specjalistyczną.
8. Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformuje Twoich rodziców, może także zawiadomić policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem szkoły.
9. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego – poproś o rozmowę z pedagogiem / psychologiem szkolnym lub innym nauczycielem, któremu ufasz.

PROCEDURA INTERWENCJI – W SYTUACJI KRZYWDZENIA DZIECKA
W SZKOLE PRZEZ PRACOWNIKA JEDNOSTKI

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie Dziecka przez pracownika w szkole zgłasza problem dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem szkoły podejrzanym o krzywdzenie, z Dzieckiem (w obecności innej osoby), z jego Rodzicami.
3. W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra Dziecka, Dyrektor ma obowiązek zawiadomić o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego i podjąć stosowne działania wobec pracownika szkoły.
4. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

VII. WAŻNE TELEFONY I ADRESY

1. Telefon Zaufania - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
2. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
3. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
4. Fundacja Feminoteka - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
5. Centrum Praw Kobiet – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);

6. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
7. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
8. Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
9. Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
10. Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol” – <https://twojparasol.com>